

Posudek bakalářské práce

Pavel Štásek, „Implementace Daytonské smlouvy pod dohledem EUFOR Althea v letech 2004 – 2010 cesta Bosny a Hercegoviny k demokracii“ (bakalářská práce na FSV UK – Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc), Praha 2012, 41 s.

Bosna a Hercegovina a pokusy mezinárodního společenství napomoci při řešení katastrofální situace v této zemi po ukončení občanské války je stále „vděčné“ a především nosné téma pro autory, kteří se snaží vyvodit z komplikované tamní situace i řešení, která by mohla být použita i jinde.

Práce Štáskova zkoumá aktivity mise EU Althea a Vysokého představitele usilující již více než pět let o jakýkoli pokrok v úsilí o demokratizaci a stabilizaci bosensko hercegovského prostoru.

Daytonská smlouva sice ukončila krvavou občanskou válku a dala zemi, tvořenou prakticky třemi národními identitami, ústavu a jakási pravidla, nad jejichž implementací měly dohlížet instituce EU. Velmi brzy se ukázalo, že ústava, která dala nepatrné pravomoci ústřední vládě, ale zato srbské republice, bosňácko-chorvatské federaci a posléze i nezávislému distriktu Brčko dala tolik pravomocí, že mohou blokovat jakékoli pokusy o řešení hlavních problémů. A tak jedině díky vysokým pravomocím vysokého představitele (do roku 2000) se podařilo dosáhnout alespoň dílčích úspěchů, např. ve vztahu k ICYT, zajištění návratu alespoň necelé poloviny z více jak dvou milionů násilně přesídlených osob, vytvoření jednotného vojenského velení armády (nikoli policie), spuštění privatizace v roce 1999.

Hlavní cíle mezinárodního protektorátu, tzn. změnit ústavu, aby bylo možné postupně omezit národní entity a naopak posílit centrální instituce, položit základy budoucí demokratické a multietnické občanské společnosti nebyly splněny a přes vynaložení obrovských finančních prostředků se nedá ani v budoucnu očekávat nějaký pokrok. Bosna a Hercegovina je dnes státem, který nepřirostl k srdci ani Srbům, ani Chorvatům a nakonec i sami Bosňáci mnohdy kolísají mezi proevropanstvím a islámem (který je více než bohatě dotuje).

Autor poctivě usiloval o objektivní přístup k problematice, a i když se jeho soudy o úspěšnosti EU mohou někomu zdát přísné, jsou naprosto přesné, naopak někdy „mírněné“.

Všechny své připomínky jsem projednal s autorem v průběhu přípravy a závěrečné textace.

Hodnocená práce je velmi kvalitní. Autor prokázal, že umí pracovat s prameny i sekundární literaturou. Ale také i, že umí pracovat s nadhledem, který je při zpracovávání podobné tematiky nezbytný, má-li vzniknout práce objektivní, nezaujatá a nepoplatná.

Praha 13. června 2012

PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.